The Quarterly Journal of
New Higher Education Research and Knowledge (NHERK)

Vol. 1, Issue 4, Winter 2025, 30-42
E-ISSN: 2981-1228, P-ISSN: 2981-0418

Available Online at: https://www.Nherk.ir/

Research Article

The Effect of Learning Styles on Academic Engagement of University Students in Mazandaran Province

Ali Asghar Elyasi [1]

1. *Department of Management and Accounting, Technical and Vocational University (TVU), Tehran, Iran*
Email: Roodi.m90@gmail.com

**** Corresponding Author***: Roodi.m90@gmail.com

ARTICLE INFO

Keywords:

Learning Styles
Academic Engagement
University
Students

Received:
05 December 2024
Received in revised form:
08 January 2025
Accepted:
02 Fabruary 2025
Published:
March 2025

Pp.30-42

ABSTRACT

Background and Objectives: Teaching and learning are always considered as a two-way process, and learning styles, which are the habits of individuals in processing received information, are considered effective factors in learning. Therefore, the overall aim of the present study is to investigate the effect of learning styles on academic engagement of university students in Mazandaran province.

Methodology: This research is applied in terms of purpose and descriptive in terms of method. Its statistical population consists of 49602 university students in Mazandaran province, of whom 381 were selected as a sample based on the Cochran formula using stratified random sampling. To collect data, the Kolb Learning Styles Questionnaire (1985) with 12 questions and the Friedrichs et al. Academic Engagement Questionnaire (2004) with 15 questions were used. The face and content validity of the instruments were approved by experts and their reliability was calculated using Cronbach's alpha coefficient of 0.95 for the Learning Styles Questionnaire and 0.92 for the Academic Engagement Questionnaire. The multivariate regression test was used to analyze the data.

Results: Learning styles (objective experience, reflective observation, abstract conceptualization, and active experimentation) have a positive and significant effect on the academic engagement of students in universities in Mazandaran province. Also, the results of the regression test showed that: the abstract conceptualization learning style with a beta coefficient of $\beta = 0.359$ has the greatest effect on students' academic engagement.

Conclusion: Learning styles have a positive and significant impact on students' academic engagement. Therefore, it is recommended that university administrators and officials pay attention to identifying and evaluating students' learning styles in order to increase their academic engagement and ultimately improve their academic performance.

Citation: Elyasi, A. A. (2025). The Effect of Learning Styles on Academic Engagement of University Students in Mazandaran Province. *Knowledge and Research in New Higher Education*, 1(4), 30–42.

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

Authors retain the copyright and full publishing rights. © Authors.
The Article is Published by Alim-e-Noor Publication Center.
This article is an open access article licensed under
The Creative Commons Attribution 4.0 International **(CC BY 4.0).**

فصلنامه

دانش و پژوهش در آموزش عالی نوین

دوره۱، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۳، ۳۰-۴۲
E-ISSN: 2981-1228, P-ISSN: 2981-0418

Available Online at: https://www.Nherk.ir/

مقاله پژوهشی

تأثیر سبک‌های یادگیری بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران

علی اصغر الیاسی [۱]

۱. گروه آموزشی مدیریت و حسابداری، دانشگاه ملی مهارت، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: Aa.elyasi@yahoo.com

اطلاعات مقاله

واژگان کلیدی:
سبک‌های یادگیری
درگیری تحصیلی
دانشگاه
دانشجویان

تاریخ دریافت:
۱۴۰۳/۰۹/۱۵
تاریخ بازنگری:
۱۴۰۳/۱۰/۱۹
تاریخ پذیرش:
۱۴۰۳/۱۱/۱۴
تاریخ انتشار:
۱۴۰۳/۱۲/۰۱

صص. ۱۵-۲۹

چکیده

زمینه و هدف: آموزش و یادگیری، همواره به‌عنوان یک فرایند دوجانبه مطرح است و سبک‌های یادگیری که عادات پردازش اطلاعات دریافتی افراد هستند، از عوامل مؤثر در یادگیری محسوب می‌شوند. لذا هدف کلی پژوهش حاضر، بررسی تأثیر سبک‌های یادگیری بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران است.

روش پژوهش: این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی از نوع پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری آن را، دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران به تعداد ۴۹۶۰۲ نفر تشکیل می‌دهند که براساس فرمول کوکران تعداد ۳۸۱ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه سبک‌های یادگیری کلب (۱۹۸۵) با ۱۲ سوال و پرسش‌نامه درگیری تحصیلی فریدریکس و همکاران (۲۰۰۴) با ۱۵ سوال استفاده شد. روایی صوری و محتوایی ابزارها به تایید متخصصان رسید و پایایی آنها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای پرسش‌نامه سبک‌های یادگیری ۰/۹۵ و پرسش‌نامه درگیری تحصیلی ۰/۹۲ محاسبه شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون رگرسیون چندمتغیره استفاده شد.

یافته ها: سبک‌های یادگیری (تجربه عینی، مشاهده تأملی، مفهوم‌سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال) بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران تاثیر مثبت و معناداری دارند. همچنین مقدار نتایج آزمون رگرسیون نشان داد که: سبک یادگیری مفهوم سازی انتزاعی با ضریب بتا ۰/۳۵۹ =β بیشترین تاثیر را بر درگیری تحصیلی دانشجویان دارد.

نتیجه گیری: سبک‌های یادگیری بر درگیری تحصیلی دانشجویان تاثیر مثبت و معناداری دارند. بنابراین به مدیران و مسئولان دانشگاه پیشنهاد می‌شود که به شناسایی و ارزیابی سبک‌های یادگیری دانشجویان توجه داشته باشند تا از این طریق موجب درگیری تحصیلی و در نهایت بهبود عملکرد تحصیلی آنان شوند

استناد: الیاسی، علی اصغر. (۱۴۰۳). تأثیر سبک‌های یادگیری بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران. *دانش و پژوهش در آموزش عالی نوین*، ۱(۴)، ۳۰–۴۲.

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

حق نشر و حقوق کامل انتشار برای نویسندگان محفوظ است. © نویسندگان. این مقاله توسط مرکز انتشارات علیم نور منتشر شده است. این مقاله یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت مجوز Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) منتشر شده است.

مقدمه

آموزش و یادگیری، همواره به‌عنوان یک فرایند دوجانبه مطرح است و سبک‌های یادگیری که عادات پردازش اطلاعات دریافتی افراد هستند، از عوامل مؤثر در یادگیری محسوب می‌شوند. یادگیری و بهبود آن محور فعالیت تمام نهادهای آموزشی است. یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر یادگیری دانشجویان، سبک‌های یادگیری آنهاست. همهٔ پیشرفت‌های شگفت‌انگیز انسان در دنیای امروز زائیدهٔ یادگیری است و وظیفهٔ یاددهی و بهبود آن، محور فعالیت تمام نهادهای آموزشی است. اعتبار یک نظام آموزشی وابسته به میزان یادگیری فراگیران آن است. یادگیری یک متغیر بسیار پیچیده است که عوامل متعددی مثل هوش، انگیزه، محیط مناسب، عوامل خانوادگی، اجتماع، کیفیت آموزشگاه و کیفیت مربی بر آن تأثیر می‌گذارد (حسنیار و همکاران، ۲۰۲۵).

سبک یادگیری روشی است که دانش‌آموز یا دانشجو ترجیح می‌دهد در یادگیری مطالب درسی خود از آن استفاده کند (حسین و همکاران، ۲۰۲۴). نظریه یادگیری کلب از رویکردهای موثر در مطالعه یادگیری افراد است. کلب با مطرح کردن نظریه سبک‌های یادگیری خود آن را روشی منحصر به فردی می‌داند، که به برخی از توانایی‌های یادگیری فرد نسبت به سایر توانایی‌ها، تاکید بیشتری دارد و معتقد است که آگاهی و شناخت فرد از پیامد سبک‌های یادگیری خود، در اکتساب روش‌های دیگر یادگیری مزایایی خواهد داشت (حریری و همکاران، ۲۰۲۵).

اساس نظریه کلب تلفیق عوامل شناختی و اجتماعی با یکدیگر است، که بر نقش محوری تجربه در فرایند یادگیری تأکید دارد. در نظریه کلب، یادگیری دارای چرخه‌ای چهار مرحله‌ای تصور شده که شامل تجربه عینی، مشاهده تأملی، مفهوم‌سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال (کلب، ۱۹۸۵). کلب و فری (۱۹۸۵) بیان می‌دارند که یادگیرندگان کارآمد افرادی هستند که هر چهار نوع یادگیری را به کار می‌برند (سوری نژاد و همکاران، ۱۴۰۰).

روش آموزشی ما باید با توجه به سبک یادگیری دانشجویان انتخاب شوند. زیرا که شناخت سبک‌های یادگیری دانشجویان در ایجاد محیط خلاق نقش موثری دارد و یادگیری اطلاعات را تسهیل می‌کند. پژوهشگران معتقدند باید سبک‌های یادگیری را به عنوان یکی از عوامل مهم و موثر در موفقیت شغلی و تحصیلی افراد در نظر گرفت. افراد با توانایی‌های یکسان، به دلیل وجود سبک‌های متفاوت ممکن است از نظر پیشرفت تحصیلی متفاوت باشند و یا مشاغل مختلفی را انتخاب کنند زیرا به دلیل وجود سبک‌های متفاوت، توانایی‌های خود را به شیوه‌های متفاوتی به کار می‌گیرند و در نتیجه به تقاضاها و درخواست‌های موجود در موقعیت‌های آموزشی یا شغلی به طور متفاوتی پاسخ می‌دهند. (بوروسان و کانپولات، ۲۰۲۵).

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

اطلاع از سبک‌های یادگیری دانشجویان می‌تواند به ارائه روش تدریس متناسب با سبک ترجیحی آنها کمک نموده و مانع اجرای یک روش تدریس مشابه برای تمامی دانشجویان شود (احمدی‌نیا و همکاران، ۱۴۰۰). به علاوه شناخت سبک‌های یادگیری دانشجویان به مربیان کمک می‌نماید تا آنان روش‌ها و ابزارهای متفاوت آموزشی را برای برآورده نمودن نیاز تمامی فراگیران مهیا سازند. مربیان اغلب به دلیل راحتی و تسلط بیشتر به روش‌های آموزشی مربوط به خود، تمایل به آموزش بیشتری با همان روش‌ها را دارند. در صورتی که تطابق بیشتر سبک‌های آموزشی با سبک‌های یادگیری دانشجویان، نتایج آموزشی بهتر و موثرتری به بار می‌آورد و به فراگیران کمک می‌نماید تا از تجارب یادگیری خویش بهره بیشتری ببرند (شفیعی و شریف‌زاده، ۱۳۹۹). از این‌رو لازم است اساتید از انواع سبک‌های یادگیری دانشجویان خود آگاه باشند تا به آنان در استفاده بهینه از سبک‌های مختلف یادگیری کمک کنند.

با توجه به تنوع سبک‌های یادگیری، درک این موضوع که هر دانشجو چگونه اطلاعات را دریافت و پردازش می‌کند، می‌تواند در ارتقاء کیفیت آموزش و افزایش درگیری تحصیلی مؤثر باشد. به عبارت دیگر، اگر سبک یادگیری یک دانشجو با روش‌های تدریس و محتوای آموزشی همخوانی داشته باشد، احتمالاً درگیری و مشارکت او در یادگیری افزایش خواهد یافت. با این حال، در بسیاری از مؤسسات آموزشی، توجه کافی به این موضوع نشده و غالباً روش‌های تدریس به صورت یکسان برای تمامی دانشجویان به کار گرفته می‌شود. این عدم توجه می‌تواند منجر به کاهش انگیزه و درگیری تحصیلی دانشجویان شود و در نهایت بر عملکرد تحصیلی آن‌ها تأثیر منفی بگذارد.

از طرفی یکی از شاخص‌های مهم تأثیرگذار بر یادگیری ثمربخش و پیشرفت تحصیلی دانشجویان، درگیری تحصیلی است. درگیری فعال در محیطهای آموزشی برای موفقیت‌های تحصیلی فراگیران امری اساسی است. فراگیران برای کسب دانش و مهارت‌های موردنیاز برای عبور از مسیرهای مختلف تحصیلی، باید با آموز های ارائه شده در محیطهای آموزشی به‌گونه‌ای فعال درگیر شوند (امیرارده‌جانی، ۱۴۰۱). درگیری تحصیلی زمان و انرژی فیزیکی که فراگیران برای فعالیت‌ها در تجربه تحصیلی خود صرف می‌کنند اطلاق می‌شود و به عنوان یک ساختار چند بعدی که شامل درگیری رفتاری، شناختی و عاطفی است، مفهوم سازی شده است (شیرزادی و همکاران، ۱۴۰۰). امروزه درگیری تحصیلی توجه فزاینده‌ای را به خود جلب کرده است، زیرا اساتید از درگیری تحصیلی به عنوان راه‌حلی برای مشکلاتی مانند کاهش انگیزه، پیشرفت تحصیلی و نرخ ترک تحصیلی استفاده می‌کنند (کوکبی رحمان و همکاران، ۱۴۰۲). مطالعات متعددی ارتباط بین درگیری تحصیلی و پیامدهای یادگیری مثبت، مانند افزایش موفقیت تحصیلی، تفکر انتقادی، عزت نفس، و پشتکار برای تکمیل تکالیف را نشان داده‌اند (کورت و همکاران، ۲۰۲۲).

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

هدایت و نوروزی همایون (۱۴۰۴) در پژوهشی با عنوان «رابطه سرمایه روانشناختی با درگیری تحصیلی با نقش میانجی‌گری سبک یادگیری» به این نتایج دست یافتند که؛ متغیر سرمایه روانشناختی با سک یادگیری رابطه مثبت و معنادار دارد. همچنین رابطه متغیر سرمایه روانشناختی و سبک یادگیری با درگیری تحصیلی مثبت و معنادار می‌باشد و مدل معادلات ساختاری نیز از برازش مطلوبی برخوردار بود؛ نازیاب و همکاران (۱۴۰۳) در پژوهشی با عنوان «رابطه سبک‌های یادگیری و انگیزه تحصیلی با درگیری تحصیلی در بستر آموزش آنلاین» به این نتایج دست یافتند که؛ بین شیوه‌های یادگیری به جز مشاهده تأملی و انگیزش تحصیلی به جز انگیزش بیرونی با درگیری تحصیلی دانشجویان در بستر آموزش آنلاین رابطه معنی‌دار وجود دارد. همچنین، انگیزش درونی، تمام ابعاد درگیری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کرد و انگیزش بیرونی به جز بُعد درگیری عاملی بقیه ابعاد درگیری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کرد؛ صفابخش و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی سبک‌های یادگیری و تأثیر آن بر عملکرد تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان» به این نتایج دست یافتند که بیشتر دانشجویان دارای یک سبک غالب یادگیری بوده. بیشترین فراوانی سبک یادگیری به ترتیب شامل شنیداری (۳۴/۶ ٪)، جنبشی (۲۷/۹ ٪)، خواندن–نوشتن (۱۳/۸ ٪) و دیداری (۸/۸ ٪) بودند. همچنین سبک‌های یادگیری بر عملکرد تحصیلی دانشجویان تاثیر معناداری داشت؛ عبدالله و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان «ارزیابی تأثیر سبک‌های یادگیری، راهبردهای آموزشی و روش‌های ارزیابی بر میزان مشارکت دانشجویان در دروس علوم پایه دانشگاه» به این نتایج دست یافتند که؛ سبک‌های یادگیری بر مشارکت دانشجویان در دروس علوم پایه تاثیر معناداری دارد؛ رجبلو و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان «سبک‌های یادگیری و عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان پرستاری و مامایی: یک مطالعه مقطعی» به این نتایج دست یافتند که سبک یادگیری غالب در بین دانشجویان، تجربه عینی بود. همچنین بین سبک‌های یادگیری و عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان پرستاری و مامایی رابطه معناداری وجود دارد و مصطفی و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان «رابطه بین سبک‌های یادگیری و عملکرد تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه جازان، پادشاهی عربستان سعودی: یک مطالعه مقطعی» به این نتایج دست یافتند که؛ شرکت‌کنندگان ترجیح بیشتری برای یادگیری جنبشی–حرکتی نشان دادند. همچنین ترجیحات یادگیری ادراک‌شده‌ی افراد با عملکرد بالا با افراد با عملکرد پایین متفاوت است و آنها تمایل دارند بیش از یک ترجیح یادگیری اصلی داشته باشند. با این حال، داده‌های جمعیت‌شناختی با ترجیحات سبک یادگیری همبستگی نداشتند.

بنابراین با توجه به موارد اشاره شده، پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به این سوال می‌باشد: آیا سبک‌های یادگیری بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران تاثیر دارد؟

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی از نوع پیمایشی می‌باشد. از آنجا که به بررسی وضعیت موجود پرداخته در ردیف تحقیقات توصیفی قرار دارد و با توجه به اینکه با استفاده از پرسش‌نامه و از طریق نظرخواهی به بررسی تأثیر سبک‌های یادگیری بر درگیری تحصیلی دانشجویان پرداخته در ردیف تحقیقات پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش را، دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ به تعداد ۴۹۶۰۲ نفر تشکیل می‌دهند که براساس فرمول کوکران تعداد ۳۸۱ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای برحسب حوزه دانشگاهی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند (جدول ۱).

جدول ۱. تعداد جامعه و نمونه آماری به تفکیک دانشگاه

دانشگاه	جامعه	نمونه	درصد
دانشگاه ملی مهارت	۱۱۵۶۲	۸۹	۲۳/۳
دانشگاه مازندران	۱۳۲۰۰	۱۰۱	۲۶/۶
دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل	۱۲۳۷۵	۹۵	۲۴/۹
دانشگاه فرهنگیان مازندران	۳۱۶۵	۲۵	۶/۴
دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	۵۸۰۰	۴۴	۱۱/۷
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بابل	۳۵۰۰	۲۷	۷/۱
جمع	۴۹۶۰۲	۳۸۱	۱۰۰

ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش عبارتند از:

– پرسش‌نامه سبک‌های یادگیری کلب (۱۹۸۵): این پرسش‌نامه دارای ۱۲ سوال و هر سوال دارای ۴ گزینه می‌باشد. آزمودنی پاسخ پیشنهادی را با توجه به نحوه یادگیری خود از نمره ۱ تا ۴ رتبه‌بندی می‌کند. با جمع امتیاز هر یک از این چهار گزینه در ۱۲ جمله پرسش‌نامه، ۴ نمره بدست می‌آید که به ترتیب سبک‌های یادگیری تجربه عینی، مشاهده تأملی، مفهوم‌سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال را مشخص می‌کند.

– پرسش‌نامه درگیری تحصیلی فریدریکس و همکاران (۲۰۰۴): این پرسش‌نامه دارای ۱۵ سوال و ۳ مولفه (درگیری شناختی، درگیری رفتاری و درگیری انگیزشی) و در طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (کاملا مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و کاملا موافقم) طراحی شده است که به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شوند. همچنین در این پرسش‌نامه سوال‌های

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

شماره ۱ الی ۶ بعد درگیری انگیزشی، سوال‌های شماره ۷ الی ۱۱ بعد درگیری شناختی و سوال‌های شماره ۱۲ الی ۱۵ بعد درگیری رفتاری را می‌سنجد.

روایی و پایایی ابزارها: با توجه به اینکه ابزارهای مورد استفاده استاندارد و در تحقیقات مختلفی مورد استفاده قرار گرفته‌اند و از روایی لازم برخوردار هستند ولی محقق برای اطمینان، پرسش‌نامه‌ها را در اختیار چند نفر از متخصصان قرار داده و بدین ترتیب روایی صوری و محتوایی آنها مورد تایید قرار گرفته‌اند. محقق جهت سنجش پایایی ابزارها از آزمون ضریب آلفای کرونباخ استفاده نموده است. که مقدار آلفا برای پرسش‌نامه سبک‌های یادگیری ۰/۹۵ و پرسش‌نامه درگیری تحصیلی ۰/۹۲ بدست آمد. با توجه به اینکه این مقادیر بالای ۰/۷ محاسبه شده لذا از لحاظ آماری معنادار و مورد تأیید می‌باشند.

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی از میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار استنباطی از آزمون کولموگروف- اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها استفاده شد و برای بررسی سوال پژوهش از آزمون رگرسیون چندمتغیره استفاده شده است. همچنین تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار $SPSS_{23}$ انجام گرفت.

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش در دو بخش توصیفی و استنباطی ارائه شده است. در بخش توصیفی میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. میانگین و انحراف معیارمتغیرهای پژوهش

متغیرها	تعداد	میانگین	انحراف معیار
سبک یادگیری تجربه عینی	۳۸۱	۳۱/۴۲	۳/۸۶
سبک یادگیری مشاهده تاملی	۳۸۱	۲۹/۷۷	۴/۲۶
سبک یادگیری مفهوم‌ساری انتزاعی	۳۸۱	۳۰/۸۷	۵/۰۳
سبک یادگیری آزمایشگری فعال	۳۸۱	۳۱/۴۵	۴/۲۵
درگیری تحصیلی	۳۸۱	۵۸/۰۸	۴/۹۳

- متغیر سبک‌های یادگیری (تجربه عینی، مشاهده تاملی، مفهوم ساری انتزاعی و آزمایشگری فعال) به ترتیب دارای میانگین (۳۱/۴۲، ۲۹/۷۷، ۳۰/۸۷، ۳۱/۴۵) می‌باشند که سبک یادگیری آزمایشگری فعال دارای بیشترین میانگین می‌باشد

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

و این امر نشان دهنده آن است که دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران بیشتر از سبک یادگیری آزمایشگری فعال استفاده می‌کنند.

– متغیر درگیری تحصیلی دارای ۵۸/۰۸ می‌باشد که نشان دهنده آن است میانگین درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران بالاتر از متوسط یا نقطه برش (۴۵) است.

در بخش استنباطی برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون کولموگروف– اسمیرنوف استفاده شده که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. تجزیه و تحلیل نرمال بودن توزیع داده‌ها

متغیرهای پژوهش	حجم نمونه	سطح معناداری
سبک یادگیری تجربه عینی	۳۸۱	۰/۰۹۶
سبک یادگیری مشاهده تاملی		۰/۱۱۸
سبک یادگیری مفهوم‌سازی انتزاعی		۰/۰۶۵
سبک یادگیری آزمایشگری فعال		۰/۰۸۹
درگیری تحصیلی		۰/۱۲۱

مطابق جدول ۳؛ چون در سطح اطمینان ۹۵٪ و خطای اندازه‌گیری α =۰/۰۵، سطح معناداری برای همه متغیرها بزرگتر از ۰/۰۵ محاسبه شد (P>۰/۰۵)، لذا داده‌ها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند و جهت تجزیه و تحلیل استنباطی داده‌ها، استفاده از آزمون‌های آماری پارامتریک مجاز است.

در بخش استنباطی برای بررسی سوال پژوهش (آیا سبک‌های یادگیری بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران تاثیر دارد؟) از آزمون رگرسیون چندمتغیره استفاده شده است که نتایج در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون رگرسیون چندمتغیره برای بررسی سوال پژوهش

متغیرهای مستقل	F	Sig	R	R^2	β	T	Sig
عدد ثابت					–	۱۸/۲۵۹	۰/۰۰۰۱
سبک یادگیری تجربه عینی					۰/۱۶۴	۲/۸۷۸	۰/۰۰۴
سبک یادگیری مشاهده تاملی	۷۷/۷۰۶	۰/۰۰۰۱	۰/۶۷۳	۰/۴۵۳	۰/۱۷۴	۳/۳۳۶	۰/۰۰۱
سبک یادگیری مفهوم‌سازی انتزاعی					۰/۳۵۹	۶/۷۱۵	۰/۰۰۰۱
سبک یادگیری آزمایشگری فعال					۰/۱۰۰	۲/۰۲۶	۰/۰۴۳

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

مطابق جدول ۴، با توجه به اینکه سطح معناداری آماره F ، کوچکتر از ۰/۰۵ (Sig =۰/۰۰۰۱)، محاسبه شده، حاکی از اعتبار مدل رگرسیون مورد نظر است. مطابق یافته این جدول؛ چون در سطح اطمینان ۹۵٪ و خطای اندازه‌گیری ۰/۰۵= α سطح معناداری برای سبک‌های یادگیری (تجربه عینی، مشاهده تأملی، مفهوم‌سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال) کوچکتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است (Sig<۰/۰۵)؛ یعنی در رگرسیون همزمان، همه سبک‌های یادگیری (تجربه عینی، مشاهده تأملی، مفهوم‌سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال) قابلیت پیش‌بینی درگیری تحصیلی را دارند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که: «سبک‌های یادگیری (تجربه عینی، مشاهده تأملی، مفهوم‌سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال) بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران تاثیر مثبت و معناداری دارند». همچنین مقدار R^2 نیز نشان می‌دهد که حدود ۴۵ درصد از تغییرات مربوط به درگیری تحصیلی توسط سبک‌های یادگیری قابل تبیین و توضیح است. نتایج آزمون رگرسیون نیز نشان می‌دهد که: سبک یادگیری مفهوم سازی انتزاعی با ضریب بتا ۰/۳۵۹ =β بیشترین تاثیر را بر درگیری تحصیلی دانشجویان دارد.

بحث

نتایج این پژوهش نشان داد که سبک‌های یادگیری (تجربه عینی، مشاهده تأملی، مفهوم‌سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال) بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران تاثیر مثبت و معناداری دارند. این یافته با نتایج پژوهش‌های هدایت و نوروزی همایون (۱۴۰۴) که نشان دادند رابطه سبک یادگیری با درگیری تحصیلی مثبت و معنادار می‌باشد و نازیاب و همکاران (۱۴۰۳) که نشان دادند بین شیوه‌های یادگیری با درگیری تحصیلی دانشجویان در بستر آموزش آنلاین رابطه معنی‌دار وجود دارد، همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که؛ سبک یادگیری تجربه عینی به معنای یادگیری از طریق تجربه مستقیم و واقعی است. در این سبک، دانشجویان با فعالیت‌های عملی و تجربی درگیر می‌شوند. این روش می‌تواند منجر به افزایش انگیزه و علاقه‌مندی دانشجویان به موضوعات درسی شود، زیرا آنها می‌توانند به طور مستقیم با محتوای یادگیری تعامل داشته باشند. تجربه عینی همچنین می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا مفاهیم انتزاعی را بهتر درک کنند و ارتباطات معناداری با اطلاعات جدید برقرار کنند. از طرفی سبک یادگیری مشاهده تأملی به بررسی و تحلیل تجربیات گذشته و مشاهده رفتارها و نتایج می‌پردازد. دانشجویانی که از این سبک یادگیری استفاده می‌کنند، معمولاً تمایل دارند تا قبل از اقدام به عمل، به دقت تفکر کنند و تجربیات خود و دیگران را مورد بررسی قرار دهند. این نوع تأمل می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی کنند و به این ترتیب، درگیری

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

تحصیلی آنها افزایش یابد، زیرا آنها از فرآیند یادگیری خود آگاه‌تر می‌شوند و می‌توانند استراتژی‌های بهتری برای یادگیری اتخاذ کنند. همچنین سبک یادگیری مفهوم‌سازی انتزاعی به توانایی تجزیه و تحلیل اطلاعات و ایجاد مدل‌های ذهنی برای فهم بهتر مفاهیم اشاره دارد. دانشجویانی که به این سبک تمایل دارند، معمولاً در تفکر انتزاعی و تحلیل مسائل قوی هستند. این توانایی می‌تواند به آنها کمک کند تا مفاهیم پیچیده را به سادگی درک کنند و در نتیجه، درگیری بیشتری در فرآیند یادگیری خود احساس کنند. آنها می‌توانند ارتباطات بین مفاهیم مختلف را شناسایی کنند و به صورت فعال در بحث‌های کلاسی و پروژه‌های گروهی شرکت کنند. سبک یادگیری آزمایشگری فعال شامل یادگیری از طریق آزمون و خطا و تجربه‌کردن است. این سبک به دانشجویان این امکان را می‌دهد که با انجام فعالیت‌های عملی، نظریه‌ها را به عمل تبدیل کنند. این نوع یادگیری می‌تواند به شدت درگیری تحصیلی را افزایش دهد، زیرا دانشجویان به طور مستقیم در فرآیند یادگیری مشارکت می‌کنند و از تجربیات خود درس می‌گیرند. همچنین، آزمایشگری فعال می‌تواند خلاقیت و ابتکار را در دانشجویان تحریک کند و آنها را به جستجوی اطلاعات و یادگیری بیشتر ترغیب کند. بنابراین استفاده از سبک‌های یادگیری مختلف می‌تواند تأثیر مثبتی بر درگیری تحصیلی دانشجویان داشته باشد. با توجه به اینکه هر دانشجو ممکن است یک یا چند سبک یادگیری را ترجیح دهد، به کارگیری رویکردهای متنوع در فرآیند یادگیری می‌تواند به افزایش انگیزه و علاقه‌مندی آنها کمک کند. در نهایت، این تنوع در سبک‌های یادگیری می‌تواند منجر به بهبود عملکرد تحصیلی و رشد شخصیت علمی دانشجویان شود.

از دیگر یافته‌های پژوهش این بود که سبک یادگیری مفهوم سازی انتزاعی بیشترین تاثیر را بر درگیری تحصیلی دانشجویان دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که؛ دانشجویانی که از سبک یادگیری مفهوم‌سازی انتزاعی استفاده می‌کنند، معمولاً به یادگیری مفاهیم عمیق و نظری علاقه‌مند هستند. این علاقه می‌تواند منجر به افزایش انگیزه و درگیری تحصیلی شود، زیرا دانشجویان تمایل دارند که در مباحث عمیق‌تر و چالش‌برانگیزتر مشارکت کنند. همچنین سبک یادگیری مفهوم‌سازی انتزاعی به دانشجویان کمک می‌کند تا مهارت‌های حل مسئله را توسعه دهند. این توانایی می‌تواند باعث شود که دانشجویان در مواجهه با چالش‌های تحصیلی احساس اطمینان بیشتری داشته باشند و به همین دلیل بیشتر در فرآیند یادگیری درگیر شوند. از سویی دیگر دانشجویانی که در یادگیری انتزاعی قوی‌تر هستند، معمولاً تمایل بیشتری به مشارکت در بحث‌ها و فعالیت‌های گروهی دارند. این تعاملات اجتماعی می‌تواند به افزایش درگیری تحصیلی کمک کند و فضای یادگیری را غنی‌تر کند. بنابراین سبک یادگیری مفهوم سازی انتزاعی می‌تواند انگیزه، توانایی حل مسائل و ارتباطات اجتماعی را تقویت کند، که همگی به افزایش درگیری تحصیلی منجر می‌شوند. لذا توجه به سبک‌های یادگیری و ایجاد محیطهای آموزشی که این سبک‌ها را تشویق کند، می‌تواند به بهبود تجربه تحصیلی دانشجویان کمک کند.

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

نتیجه‌گیری

به طور کلی، نتایج این پژوهش نشان داد که سبک‌های یادگیری (تجربه عینی، مشاهده تأملی، مفهوم‌سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال) بر درگیری تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران تاثیر مثبت و معناداری دارند. سبک یادگیری مفهوم ساری انتزاعی بیشترین تاثیر را بر درگیری تحصیلی دانشجویان دارد. لذا دانشجویانی که با توجه به سبک یادگیری خود در محیط‌های آموزشی قرار می‌گیرند، معمولاً احساس تعلق و مسئولیت بیشتری نسبت به یادگیری خود دارند، که این امر به افزایش درگیری تحصیلی و بهبود نتایج تحصیلی منجر می‌شود. از سوی دیگر، عدم تطابق بین سبک یادگیری دانشجویان و شیوه‌های تدریس می‌تواند منجر به کاهش انگیزه و درگیری آن‌ها شود. بنابراین به مدیران و مسئولان دانشگاه پیشنهاد می‌شود که به شناسایی و ارزیابی سبک‌های یادگیری دانشجویان توجه داشته باشند تا از این طریق موجب درگیری تحصیلی و در نهایت بهبود عملکرد تحصیلی آنان شوند. همچنین اساتید باید از روش‌های تدریس متنوعی استفاده کنند که بتواند پاسخگوی نیازهای مختلف یادگیری باشد. این می‌تواند شامل ترکیبی از ارائه‌های شفاهی، فعالیت‌های گروهی، کارهای عملی و استفاده از منابع چندرسانه‌ای باشد. محیط‌های یادگیری باید منعطف و قابل تغییر باشند تا دانشجویان بتوانند بر اساس سبک یادگیری خود، به بهترین شکل ممکن مشارکت کنند. این شامل امکان کار در گروه‌های مختلف، استفاده از فضاهای یادگیری تعاملی و دسترسی به منابع متنوع است. همچنین برای افزایش درگیری تحصیلی دانشجویان، برنامه‌های آموزشی باید به گونه‌ای طراحی شوند که شامل فعالیت‌های انتزاعی و تحلیلی باشد. این برنامه‌ها می‌توانند شامل پروژه‌های تحقیقاتی، بحث‌های گروهی و فعالیت‌های عملی باشند که به دانشجویان اجازه می‌دهد تا مفاهیم را به صورت عمیق‌تری درک کنند.

سپاسگزاری

پژوهشگر وظیفه خود می‌داند از تمامی دانشجویان دانشگاه‌های استان مازندران که با صبر و حوصله فراوان در زمینه تکمیل پرسش‌نامه‌های این پژوهش همکاری کرده‌اند، کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورد.

تائیدیه اخلاقی

حقوق مادی و معنوی و بایدها و نبایدهای مالکیت فکری محققان بر اساس قانون کپی رایت و با ذکر منابع محفوظ مانده است. پرسش‌نامه‌های این پژوهش با هماهنگی مسئولین و کارشناسان آموزشی دانشگاه‌های استان مازندران توزیع و اجرا شد. این پرسش‌نامه‌ها به‌صورت ناشناس بودند و تکمیل آنها به هیچ عنوان الزامی نبوده است. این روش به پژوهشگران این امکان را داد تا با اطمینان بیشتری به بیان نظرات و تجربیات خود بپردازند و در نتیجه داده‌های دقیق‌تری جمع‌آوری گردد. امید است که نتایج این پژوهش به بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان کمک کند.

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

منابع

احمدی نیا، حسن؛ پاکزاد، پوریا؛ رضائیان، محسن. (۱۴۰۰). بررسی سبک‌های یادگیری دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۸: یک مطالعه توصیفی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*، ۲۰ (۱۲)، ۱۳۷۰-۱۳۵۷.

امیر اردەجانی، نگین. (۱۴۰۱). اثربخشی آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی یادگیری بر سرزندگی تحصیلی، درگیری تحصیلی و شایستگی اجتماعی-هیجانی دانش‌آموزان محروم از آموزش مجازی. *نشریه رویش روان شناسی*، ۱۱ (۹)، ۱۹۸-۱۸۷.

سوری نژاد، حدیث؛ حقانی، فریبا؛ بیگی، مرجان؛ ادیب مقدم، الهام. (۱۴۰۰). سبک یادگیری دانشجویان مامایی در ایران بر اساس نظریه کلب: یک مطالعه مروری. *مجله علوم پزشکی گیلان*، ۳۰ (۱)، ۶۳-۵۲.

شفیعی، صابر؛ شریف‌زاده، میلاد. (۱۳۹۹). بررسی سبک‌های یادگیری دانش آموزان. *مجله پژوهش های معاصر در علوم و تحقیقات*، ۲ (۱۳)، ۳۵-۴۴.

شیرزادی، محمدمهدی؛ بداقی، آرزو؛ میرزایی، حمزه؛ بابادی عکاشه، نادیا. (۱۴۰۰). بررسی اثربخشی آموزش توانش های خودتعیین گری بر هنجارگریزی تحصیلی و درگیری تحصیلی. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۰ (۹۹)، ۴۰۴-۳۹۱.

صفابخش، لیلا؛ آتش پنجه، علیرضا؛ سرخدی، سعیده؛ بجدی گزیک، سبحان. (۱۴۰۱). بررسی سبک‌های یادگیری و تأثیر آن بر عملکرد تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان. *مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*، ۵ (۴۹)، ۱۶۱-۱۵۳.

کوکبی رحمان، ابراهیم؛ تقوایی، داود؛ پیرانی، ذبیح. (۱۴۰۲). اثربخشی آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی بر انگیزش تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص شهر همدان. *فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۷، ۶۲-۵۴.

نازیاب، کیانا؛ فتح آبادی، جلیل؛ ابراهیمی، سارا. (۱۴۰۳). رابطه سبک‌های یادگیری و انگیزه تحصیلی با درگیری تحصیلی در بستر آموزش آنلاین. *فصلنامه مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۱۳ (۲)، ۲۰۳-۱۸۵.

هدایت، فائزه؛ نوروزی همایون، محمدرضا. (۱۴۰۴). رابطه سرمایه روانشناختی با درگیری تحصیلی با نقش میانجی‌گری سبک یادگیری. *فصلنامه رهبری آموزشی کاربردی*، ۶ (۱)، ۱۲۹-۱۱۵.

Abdullah, G., Arifin, A., Saro'i, M., & Uhai, S. (2024). Assessing the influence of learning styles, instructional strategies, and assessment methods on student engagement in college-level science courses. *International Education Trend Issues*, *2*(2), 142-150.

Borousan, N., & Canpolat, A. M. (2025). Learning Styles and Academic Self-Efficacy: Active Student Engagement. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, *12*(1), 77-88.

Hariri, D. D., Mahmudah, H., Wibawa, F. S., & Kania, N. (2025). Unraveling the connection: A systematic review of learning styles and mathematics achievement. *Pedagogical Research*, 10(1), 1-11.

Hasniar, H., Haerani, R. P. R., & Buhari, M. R. (2025). Development of Nearpod-Based Interactive Media on Science Learning Style Material Theme 7 Subtheme 1 Class IV

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805

SDN 008 Sungai Kunjang. *Journal of Education and Learning Research*, 2(2), 118-125.

Hussain, T., Yu, L., Asim, M., Ahmed, A., & Wani, M. A. (2024). Enhancing e-learning adaptability with automated learning style identification and sentiment analysis: a hybrid deep learning approach for smart education. *Information*, *15*(5), 277-281.

Kurt, G., Atay, D., & Öztürk, H. A. (2022). Student engagement in K12 online education during the pandemic: The case of Turkey. *Journal of Research on Technology in Education*, *54*(1), S31-S47.

Mustafa, M. M. E., Alhazmi, S., Ayoub, R. A. H., Mobarki, S. J., Aljudayba, R. M., Oberi, I. A., ... & Terair, S. E. A. (2024). Relationship between Learning Styles and Academic Performance in Medical Students at Jazan University, Kingdom of Saudi Arabia: A Cross-sectional Study. *Hail Journal of Health Sciences*, *6*(2), 112-120.

Rajabloo, M., Mancheri, H., Kavosi, A., & Sabzi, Z. (2024). Learning styles and academic performance among nursing and midwifery students: A cross-sectional study. *Journal of Nursing Advances in Clinical Sciences*, *2*(1), 33-39.

https://doi.org/10.22034/nherk.2025.225805